

Tussentijds Rapport

Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen

Voortgang in de uitrol van het Plan Geletterdheid 2012-2016.

Rapport van Projectleider Caroline Gielens

Aangesteld bij het Vlaams Ondersteuningscentrum voor het volwassenenonderwijs

27-8-2014

Inhoudsopgave

Plan Geletterdheid: Situering	2
Dit Rapport	3
Verwezenlijkingen van monitoring.....	4
1. Platform geletterdheid	4
2. Monitoringsfiches.....	4
3. Prioritering van doelstellingen	4
4. Workshop op de studiedag rond PIAAC	5
5. Technische fiche geletterdheid	5
6. Stuurgroep Plan Geletterdheid	5
Stand van zaken per doelstelling.....	6
<i>Operationeel doel 1.5</i> (Fiche 1.5)	6
<i>Operationeel doel 1.6</i> (Fiche 1.6)	6
<i>Operationeel doel 1.10</i> (Fiche 1.10)	7
<i>Operationeel doel 1.13</i> (Fiche 1.13)	7
<i>Operationeel doel 2.4</i> (Fiche 2.4)	8
<i>Operationeel doel 2.10/ doel 3.8</i> (Fiche 2.10) (Fiche 3.8)	8
<i>Operationeel doel 2.14</i> (Fiche 2.14)	9
<i>Operationeel doel 3.1</i> (Fiche 3.1)	9
<i>Operationeel doel 3.2</i> (Fiche 3.2)	10
<i>Operationeel doel 3.3</i> (Fiche 3.3)	10
<i>Operationeel doel 4.3</i> (Fiche 4.3)	10
<i>Operationeel doel 4.7</i> (Fiche 4.7)	11
<i>Operationeel doel 4.8</i> (Fiche 4.8)	11
Bijlage 1: Monitoringsfiches	12
Bijlage 2: Lijst van afkortingen	29
Bijlage 3: Voortgangstabel en planning van de 13 geprioriteerde doelstellingen	31
Bijlage 4: Overzicht van meetindicatoren	34

Plan Geletterdheid: Situering

Om vlot in de huidige samenleving te kunnen functioneren is het noodzakelijk dat de Vlaamse burger geletterd is, dit wil zeggen dat hij over voldoende basisvaardigheden beschikt op het gebied van taal, rekenen en computergebruik.

Wat betekent geletterd zijn?

"Geletterdheid omvat de competenties om informatie te verwerven, te verwerken en gericht te gebruiken. Dit betekent met taal, cijfers en grafische gegevens kunnen omgaan en gebruik kunnen maken van ICT. Geletterd zijn is belangrijk om zelfstandig te functioneren en participeren in de samenleving en nodig om zich persoonlijk te kunnen ontwikkelen en bij te kunnen leren."

Bron: Stuurgroep van het Plan Geletterdheid Verhogen, 27 februari 2013

Uit de internationale onderzoeken van PISA en PIAAC leren we dat in Vlaanderen nog steeds 15% van de bevolking de minimale grens van voldoende functioneel geletterd zijn niet behaalt. Het gaat over 1 op 7 leerlingen bij de 15-jarigen (PISA), maar ook over 1 op 7 bij jongeren ouder dan 15 jaar in BSO en TSO, ouderen van 50 tot 65 jaar, mensen met een migratie-achtergrond en mensen in armoede (PIAAC). Zij scoren slecht op informatie ontcijferen en omgaan met ICT.

Om laaggeletterdheid weg te werken en te voorkomen, keurde de Vlaamse regering in 2005 een eerste 'Plan Geletterdheid Verhogen' goed. In dit Plan werden verschillende acties opgenomen. Deze acties werden in projectvorm uitgevoerd door verschillende Vlaamse beleidsdomeinen: Onderwijs en Vorming, Werk, Cultuur, Welzijn en Bestuurlijke Aangelegenheden een vervolg. De idee daarbij was dat geletterdheid niet alleen een streefdoel zou zijn binnen onderwijs, maar ook binnen de andere beleidsdomeinen waar geletterdheid relevant is. Hiermee werden de bakens uitgezet voor een geletterdheidsbeleid in Vlaanderen.

Uit een uitgebreide evaluatie door de Vlaamse Regering in 2011 bleek dat verschillende acties in het plan geletterdheid de bouwstenen bevatten voor verder beleid. Alle betrokken beleidsdomeinen en de verschillende actoren in het werkveld pleitten er voor om met een gericht geletterdheidsbeleid door te gaan. Dat kwam ook eerder voort uit het advies van de Vlaamse Onderwijsraad van 25 maart 2010 en uit de platformnota van de decretale stuurgroep voor het volwassenenonderwijs in maart 2011.

Bij de opmaak van het tweede Plan Geletterdheid, het 'Strategische Plan Geletterdheid Verhogen', werden meer actoren uit de praktijk en enkele sleutelorganisaties betrokken: het Vlaams ondersteuningscentrum voor het volwassenenonderwijs (Vocvo), de Federatie van de Centra Basiseducatie, de decretale stuurgroep Volwassenenonderwijs, de onderwijskoepels, de VDAB, Bibnet, vzw Locus, LINC, het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, en de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten. De coördinatie van de

voorstellen gebeurde door het Departement Onderwijs en Vorming. De uitkomst is een tweede plan dat loopt van 2012 tot 2016.

Het tweede plan volgt de aanbevelingen van de High Level Group of Experts on Literacy, opgericht door de Europese Commissie, die in september 2012 haar aanbevelingen bekend maakte en de Europese lidstaten oiep tot actie om er voor te zorgen dat alle Europese burgers (functioneel) geletterd zijn.

Tot slot van de situering past het plan binnen de beleidslijnen van de nieuwe Vlaamse Regering die worden uitgetekend in het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2014-2019. De Vlaamse Regering uit daarin de wens om laaggeletterdheid weg te werken en beschouwt mediawijsheid en digitale geletterdheid als essentieel voor elke burger.

Dit Rapport

In dit rapport maken we een tussentijdse balans op van het vierjarige actieplan. Dit gebeurt op vraag van de vorige minister van Onderwijs, zoals bepaald in het subsidiebesluit van 5 december 2013.

Vooraleerst brengt dit rapport de verwezenlijkingen van monitoring van het plan in beeld. De aanpak van coördinatie en de mijlpalen worden daarbij toegelicht. Dit lijkt aangewezen omdat een nieuwe projectleider werd aangesteld op 13 december 2013 door het Departement Onderwijs en Vorming. De projectleider kwam in dienst bij het Vlaams Ondersteuningscentrum van het Volwassenenonderwijs (Vocvo). Na de lange afwezigheid van projectleider van maart tot december 2013 betekende deze aanstelling een doorstart voor het Plan Geletterdheid.

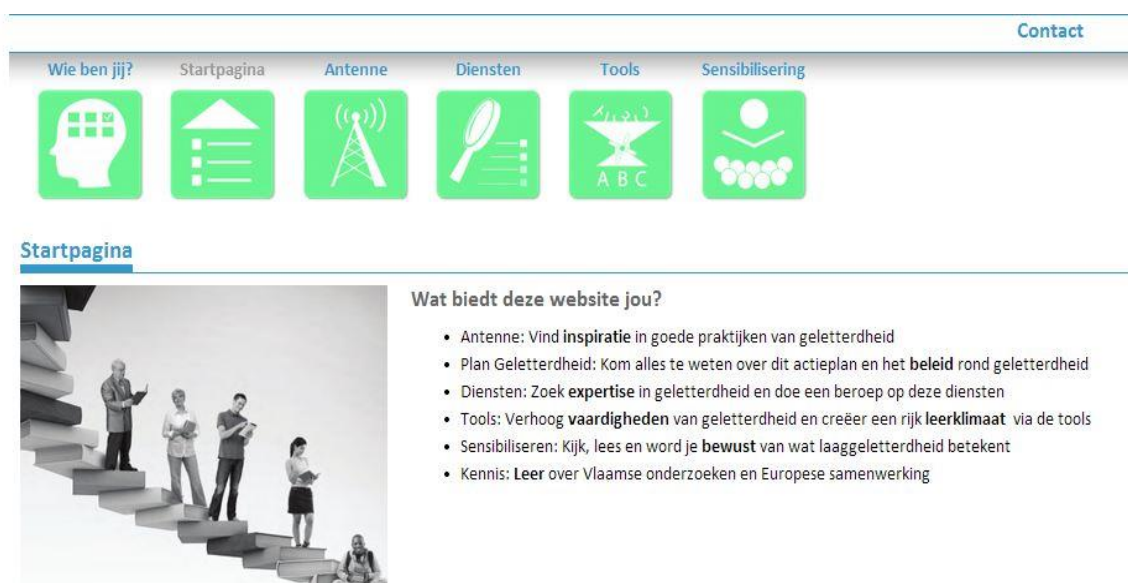
Vervolgens licht de projectleider de verwezenlijkingen per operationele doelstelling toe. Hierbij worden zowel de projectstappen in de geprioriteerde doelstellingen beschreven als de projectstappen en algemene bevindingen in de overige strategische en operationele doelstellingen. De stand van zaken voor de verschillende doelstellingen werd opgemaakt met de medewerking van de betrokken actoren.

Als bijlagen zijn de monitoringsfiches en de verslagen van de Stuurgroep voor het Plan geletterdheid opgenomen.

Dit rapport zal digitaal gepubliceerd worden op <http://www.ond.vlaanderen.be/geletterdheid/> en www.platformgeletterdheid.be.

1. Platform geletterdheid

Wat vooralsnog ontbrak, was de zichtbaarheid van het plan geletterdheid, het geletterdheidsbeleid in het algemeen en de inspanningen van deelprojecten in het bijzonder. Het grote plaatje miste. Aangezien het plan geletterdheid nastreeft om uit het domein van onderwijs te breken en horizontale samenwerkingen met andere beleidsdomeinen te bereiken, werd het landschap van geletterdheid visueel gemaakt door de creatie van het platform geletterdheid www.platformgeletterdheid.be.

Startpagina

Wat biedt deze website jou?

- Antenne: Vind **inspiratie** in goede praktijken van geletterdheid
- Plan Geletterdheid: Kom alles te weten over dit actieplan en het **beleid** rond geletterdheid
- Diensten: Zoek **expertise** in geletterdheid en doe een beroep op deze diensten
- Tools: Verhoog **vaardigheden** van geletterdheid en creëer een rijk **leerklimaat** via de tools
- Sensibiliseren: Kijk, lees en word je **bewust** van wat laaggeletterdheid betekent
- Kennis: Leer over Vlaamse onderzoeken en Europese samenwerking

2. Monitoringsfiches

Het platform was een eerste stap in omkadering van het plan geletterdheid. Vervolgens werden de opvolgingsfiches als instrument van monitoring geactualiseerd en aangevuld met meetindicatoren. Op die manier komen we tegemoet aan de opmerking uit de beleidsevaluatie van 2011 dat een monitoringsysteem bij opmaak van het plan ontbrak. Bovendien is het in dialoog met het team kennisbeleid van de afdeling Strategische Beleidsondersteuning van het departement Onderwijs en Vorming een oefening geweest in het meetbaar maken van doelstellingen. Zo werken we aan onze eigen datageletterdheid. Het resultaat is de bundel van monitoringsfiches die als bijlage 1 te vinden zijn.

3. Prioritering van doelstellingen

Met de goedkeuring van het departement Onderwijs en Vorming en de Stuurgroep van het plan Geletterdheid, werden 13 doelstellingen geprioriteerd om in het schooljaar 2014-2015 te realiseren. De basis van de selectie was een scan van quick wins en 3 criteria: innovatie/meerwaarde, bruikbaarheid/impact en haalbaarheid/uitvoerbaar in 2014.

4. Workshop op de studiedag rond PIAAC

Op 20 maart organiseerde het departement van Onderwijs en Vorming een studiedag naar aanleiding van de bekendmaking van de resultaten van het Program for the International Assessments of Adults Competencies (PIAAC). Op deze studiedag leidden de projectleider en de beleidsmedewerker voor het thema geletterdheid een workshop over het plan geletterdheid. De workshop had als opzet om in interactie met het publiek van onderzoekers en praktijkwerkers, het plan te onderwerpen aan de vraag of het bijsturing nodig had op basis van de resultaten van het PIAAC-onderzoek.

De conclusie, voorgedragen aan en bevestigd door de Vlaamse Onderwijsraad op 27 maart 2014, bestond erin dat: het plan een instrument moet zijn om sterker en sneller beleid te voeren inzake geletterdheid, het engagement van de partners moet verhogen, focus moet gelegd worden op acties die impact hebben op de volgens PIAAC kwetsbare doelgroepen, er moet gefocust worden op acties die de leercultuur beïnvloeden, ingezet moet blijven worden op brede sensibilisering rond laaggeletterdheid op maat van sectoren. Deze aanbevelingen passen binnen de lijnen van het huidige plan geletterdheid en worden als accenten in de beleidsvoering meegenomen.

5. Technische fiche geletterdheid

In het kader van de voorbereiding van het nieuwe regeerakkoord werkte de projectleider mee aan de voorbereiding van de technische fiche over geletterdheid voorbereid. In die fiche werd het advies verzameld zowel van de workshop plan geletterdheid op de studiedag ivm PIAAC als van de stuurgroep van het plan Geletterdheid over wat verder zou moeten gebeuren met het Plan Geletterdheid in de nieuwe regering.

6. Stuurgroep Plan Geletterdheid

De Stuurgroep van het Plan Geletterdheid is een beleidsdomeinoverschrijdende stuurgroep waarin beleidsmedewerkers en werkers uit het praktijkveld vertegenwoordigd zijn. Nieuwe leden zijn een onderwijsinspectrice en een beleidsmedewerker van het Huis van het Nederlands. De stuurgroep bewaakt de planning en de realisatie van de doelstellingen.

Stand van zaken per doelstelling

Vanaf hier geven we de stand van zaken van de 13 geprioriteerde doelstellingen. Daarin vatten we de belangrijkste projectstappen samen. De indicatoren nemen we pas in rekening in het eindrapport in december. De fiches zijn opgenomen als bijlage maar zijn ook aan te klikken in de stand van zaken zelf.

Operationeel doel 1.5 (Fiche 1.5)

In het werkjaar 2013-2014 zette de decretale Stuurgroep voor het volwassenenonderwijs het project Doorstroom op om doelstelling 1.5 uit te werken. Eind mei werd de projectgroep ontbonden.

Met het project Doorstroom nam de decretale Stuurgroep het initiatief om samen met de strategische partners van volwassenenonderwijs en -vorming de trajecten van volwassenen te optimaliseren. Ze focusten op de doorstroom van cursisten tussen de opleidingsinstellingen.

Samen met CBE, CVO, VDAB, Huis van het Nederlands, SYNTRA Vlaanderen en enkele consortia werden de volgende producten uitgewerkt: een visie op doorstroom en een overzicht van knelpunten en oplossingen, 12 scenario's van 'warme overdracht' van CBE naar CVO en omgekeerd, fiches met goede praktijkvoorbeelden en een modeltraject voor de pedagogische begeleidingsdiensten voor de ondersteuning van doorstroomacties.

De implementatie van deze producten in de praktijk wordt opgevolgd door de projectgroep geletterdheid van de decretale Stuurgroep, waarin de pedagogische begeleidingsdiensten van het samenwerkingsverband SNPB/Vocvo zetelen.

De meerwaarde van dit project is niet alleen geweest dat het verbeteren van leerlingentrajectbegeleiding concreet en hanteerbaar wordt. Ook de intensieve samenwerking tussen de centra en opleidingsvertrekkers was vruchtbaar. De decretale Stuurgroep installeert een structureel overleg met deze partners.

Operationeel doel 1.6 (

Fiche 1.6)

In het werkjaar 2013-2014 heeft de projectgroep Curriculum van de decretale Stuurgroep voor het volwassenenonderwijs 20 geletterdheidsmodules uitgewerkt. Deze worden uiterlijk op 15 september ingediend en naar verwachting in februari 2015 beoordeeld.

Geletterdheidsmodules zijn erop gericht om volwassenen te ondersteunen die die competenties ontbreken om opleidingen in de basiseducatie, het secundair Volwassenenonderwijs, of een beroepsopleiding of een vervolgopleiding in het hoger beroepsonderwijs of een professionele bachelor met succes te kunnen volgen.

Er werd een visietekst opgeleverd rond werken met geletterdheidsmodules en op basis daarvan werden er modules uitgewerkt voor NT2 en voor een beperkt aantal beroepsgerichte opleidingen. Daaraan werd de mogelijkheid van open modules gekoppeld.

De implementatie van deze producten in de praktijk wordt opgevolgd door de projectgroep geletterdheid van de decretale Stuurgroep, waarin de pedagogische begeleidingsdiensten van het samenwerkingsverband SNPB/Vocvo zetelen.

Operationeel doel 1.10 (Fiche 1.10)

Bij de evaluatie van het eerste Plan Geletterdheid in 2011, had de Federatie van de Centra voor Basiseducatie opmerkingen over de cijfers van deelname door cursisten aan het geletterdheidsonderwijs. Hieruit groeide de doelstelling 1.10 die goede afspraken rond cijfers en meten beoogt.

In het tweede semester van het schooljaar 2013-2014 vonden er voorbereidende gesprekken plaats van het departement van Onderwijs en Vorming en de projectleider van het Plan Geletterdheid met de Federatie van de Centra voor Basiseducatie en AHOVOS over de software waarin de centra voor Basiseducatie modules en cursisten registreren ([DAVINCI Databank](#)).

Vanaf 2015 zal de DAVINCI Databank operationeel zijn in alle toegevoegde toepassingen. Met het oog op dat nulpunt van registratie, wordt er in het najaar van 2014 overleg georganiseerd om de voorwaarden voor een correcte meting van de deelname aan het geletterdheidsaanbod.

Operationeel doel 1.13 (

Fiche 1.13)

De Centra voor Basiseducatie(CBE) stelden in de voorbije jaren een Leerplan en een visie op dat focust op ouderbetrokkenheid en de samenwerking van Centra met scholen basis- en secundair onderwijs. Er wordt uitgegaan van de overtuiging dat de school een krachtige en relevante

leeromgeving vormt voor ouders die steun nodig hebben bij het gebruiken en versterken van hun geletterdheidscompetenties.

In het najaar is er overleg gepland met het departement Onderwijs en Vorming en alle relevante partners over de mogelijkheden om scholen te stimuleren tot samenwerking met de CBE en ondersteuning van laaggeletterde ouders.

Operationeel doel 2.4 (Fiche 2.4)

In het tweede semester van de het schooljaar 2013-2014 organiseerde de beleidsmedewerker van het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media een bevraging en overleg met partners uit het culturele en mediaveld. Zij werden gevraagd naar bestaande (goede) praktijken en beleidsmaatregelen binnen hun sector.

Hieruit kwamen de volgende producten voort: een matrix en beleidsaanbevelingen. De matrix is m.a.w. een niet-exhaustieve opsomming van het huidige aanbod. Ze maakt zichtbaar welke actoren, acties en maatregelen gericht zijn op het verhogen van geletterdheid bij kinderen, jongeren en volwassenen die laaggeletterd zijn of risico lopen om laaggeletterd te worden.

De beleidsaanbevelingen worden zo snel mogelijk aan de nieuwe minister van cultuur overgemaakt.

Operationeel doel 2.10/ doel 3.8 (

Fiche 2.10) (Fiche 3.8)

Overleg rond vorming inzake geletterdheid voor armoedeverenigingen en verspreiding van goede praktijken inzake samenwerking vond plaats in het tweede semester van de het schooljaar 2013-2014 tussen de Stuurgroep voor het volwassenenonderwijs, de federatie voor de centra van Basiseducatie en de partners van armoedebestrijding (Netwerk tegen Armoede, Welzijnsschakels). Deze partners traden op als expert in de workshop over het Plan Geletterdheid in de studiedag rond PIAAC.

Daarnaast is er in het schooljaar 2013-2014 een intensieve samenwerking opstart tussen deze partners om in armoedeverenigingen te werken aan leeransen van geletterdheid voor mensen in armoede. Leerkrachten van de CBE's werkten daarbij in de verenigingen. De praktijkervaring werd gesuperviseerd door de Stuurgroep Leeransen. Heden wordt een dossier met beleidsaanbevelingen voorbereid dat eind februari wordt gefinaliseerd.

Operationeel doel 2.14 (

Fiche 2.14)

In het tweede semester van het schooljaar 2013-2014 bereidde de projectleider van het Plan Geletterdheid de samenwerking met het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin voor. Een beleidsmedewerker werd uitgenodigd op de stuurgroep van het Plan Geletterdheid en de projectleider nam deel aan het Horizontaal Permanent Armoedeoverleg.

Dit overleg is een informatiekanaal en denktank waaraan beleidsmedewerkers uit verschillende domeinen en organisaties uit het werkveld deelnemen. Ook voor het Plan Geletterdheid is dat overleg een belangrijk kanaal om het geletterdheidsbeleid uit te dragen.

Operationeel doel 3.1 (

Fiche 3.1)

Op vraag van de Federatie van de Centra voor Basiseducatie heeft de projectleider van het Plan geletterdheid de campagne Week van de Geletterdheid gecoördineerd. Deze campagne werd reeds 3 edities gedragen door de Centra voor Basiseducatie. Ze miste echter bereik in andere sectoren waar geletterdheid relevant is. De campagne van 2014 werd voorbereid door een werkgroep waaraan meerdere partners deelnamen: de Federatie van de Centra voor Basiseducatie, Linc, Stuurgroep Volwassenenonderwijs, Vlaams ondersteuningscentrum voor volwassenenonderwijs (Vocvo), Wablieft, de Provincie Oost-Vlaanderen en de Vlaamse Overheid.

De campagne kreeg vorm door een website, een campagnefilm, een poster en maaltijdonderlegger en educatieve materialen. Deze producten werden Vlaanderen breed gedeeld en verspreid in CBE's, werkwinkels (VDAB), OCMW's, bibliotheken, culturele centra en socio-culturele organisaties.

Daarnaast werd het plan opgevat om de sensibilisering bij partners van geletterdheid in alle sectoren in een visietraject met bijkomende acties te plaatsen. Dit plan wordt afgetoetst en uitgewerkt in het najaar.

Operationeel doel 3.2 (

Fiche 3.2)

In het schooljaar 2013-2014 werd een nieuwe samenwerkingsovereenkomst opgesteld tussen het departement Onderwijs en Vorming, de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, en de Federatie Centra voor Basiseducatie n.a.v. het gebruik van het screeningsinstrument voor laaggeletterdheid 'G-screen: indicator geletterdheid en subscreening geletterdheid'. Dit instrument werd in 2008-2009 ontworpen in door het Centrum voor Taal en Onderwijs (CTO, KULeuven) en het Cito (Instituut voor Toetsontwikkeling, Nederland), in 2010 getest en in 2011 geëvalueerd. Het geeft aan CBE's en werkwinkels de mogelijkheid om laaggeletterdheid op de opleidingsvloer te screenen en te remediëren.

In deze overeenkomst wordt bepaald hoe de Centra en de lokale werkwinkels het instrument gebruiken en hoe er wordt doorverwezen naar elkaar. VDAB engageert zich om opleiding te voorzien voor haar werknemers. De implementatie wordt opgevolgd door een stuurgroep.

Operationeel doel 3.3 (Fiche 3.3)

In het schooljaar 2013-2014 nam de Stuurgroep voor het Volwassenenonderwijs het initiatief om met ESF-middelen een 'Toolbox Geletterdheid' te ontwikkelen. In dit project worden bedrijven begeleid in hun omgang met laaggeletterde werknemers. Daarbij worden 'tools' ontwikkeld op maat van de werk- of opleidingsvloer in kwestie. De consulting en ontwikkeling van tools gebeurt door een projectmedewerker van Vocvo en lesgevers van de Centra voor Basiseducatie.

Alle tot dan toe ontwikkelde formules voor coaching op de werk- en opleidingsvloer (GODW, G-coach, IBO en IBO-T) worden in de Toolbox geletterdheid opgenomen. Het promoten bij werkgevers gebeurt daarnaast door de sectorconsulenten en diversiteitsconsulenten. Vanuit een 'warm overleg' met de sectoren en consulenten wordt jaarlijks een overzicht gemaakt van de geletterdheidsacties die in de sectorconvenanten en diversiteitsplannen worden opgenomen.

Operationeel doel 4.3 (

Fiche 4.3)

In de projectgroep geletterdheid, een tweemaandelijks klankbord met pedagogische begeleiders van Vocvo en van de onderwijsnetten, werden de noden aan vorming van leraars, directie en pedagogische begeleiders in geletterdheidsthema's opgelijst en beantwoord in de vorm van een aantal info- en vormingsdagen in het najaar van 2014. Tijdens die uitwisselingen worden onder

andere de geletterdheidsproducten uit de projecten Doorstroom en de geletterdheidsmodules toegelicht.

De projectgroep geletterdheid, in de schoot van de Stuurgroep voor het Volwassenenonderwijs, bevordert de implementatie van nieuwe kennis en producten van geletterdheid in het volwassenenonderwijs.

Operationeel doel 4.7 (

Fiche 4.7)

Een eerste resultaat in het kader van deze doelstelling, was het verder uitwerken van de monitoring van het Plan Geletterdheid. Het huidige monitoringsysteem bestaat uit: een fiche per doelstelling, SMART geformuleerde doelstellingen met meetindicatoren, een actuele timing, expliciete actoren en een opvolging; een overzicht dat bepaalt hoe en wanneer er gemeten wordt; een tijdstabel dat het tijdspad met projectstappen per doelstelling weergeeft. De monitoringsfiches zijn als bijlage 1 in dit rapport te vinden.

Een tweede actie was het opvolgen van het European Literacy Policy Network (ELINET) en het Elektronisch platform voor volwassenenonderwijs in Europa (EPALE). ELINET werd eind februari gelanceerd, in navolging van de werkzaamheden van de High level group on Literacy. EPALE is een nieuw initiatief dat wordt gefinancierd door de Europese Commissie. De eerste contacten werden gelegd om toe te treden tot het netwerk en het platform.

Een derde actie was het voorbereiden van een Europees leerpartnerschap. Om geschikte partners te vinden, netwerkten we met onder andere de Nederlandse Stichting Lezen en Schrijven, De Nederlandse Taalunie en is deelname aan LESSLA-conferentie van 27 tot 30 augustus gepland. De opzet is om in april 2015 een projectvoorstel in te dienen bij Erasmus plus.

Operationeel doel 4.8 (

Fiche 4.8)

Als laatste doelstelling voor 2013-2014 werd het actuele onderzoek Program for the International Assessments of Adults Competencies (PIAAC) geprioriteerd. In opdracht van het departement en Onderwijs en Vorming en Werk en Sociale Economie voerde de vakgroep Onderwijskunde van de Universiteit van Gent onder leiding van Martin Valcke het onderzoek in Vlaanderen uit. Op 8 oktober 2013 leverde ze de resultaten op.

Op 20 maart organiseerde het departement van Onderwijs en Vorming een studiedag om de resultaten te dissemineren voor een breed publiek van mensen uit beleid, praktijk en onderzoek

op het terrein van onderwijs, vorming, opleiding, werk, cultuur en welzijn. Tijdens deze studiedag waren geprogrammeerd: een presentatie van de belangrijkste resultaten, een reflectie van OESO-onderwijsexpert Dirk Van Damme, 6 parallelle workshops over een aantal specifieke deeldomeinen en een debat tussen high-level vertegenwoordigers van onderwijs, arbeidsmarkt, werkgevers- en werknemersorganisaties.

Fiche 1.5 - Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen 2011-2016

De vertaling naar beleid en praktijk gaat door: op het departement Onderwijs en Vorming vonden denkoefeningen plaats en enkele CBE's gingen met het onderzoek aan de slag in hun visiedagen met lesgevers.

Bijlage 1: Monitoringsfiches

Strategische doelstelling		SD1. De geletterdheid wordt verhoogd door een gerichte aanpak in het leerplichtonderwijs en innovatie in het volwassenenonderwijs	
Operationele doelstelling en/of actie		1.5. Het volwassenenonderwijs optimaliseert de inspanningen voor leertrajectbegeleiding in verband met geletterdheid en investeert in doorstroombegeleiding van laaggeletterde cursisten.	
Engagement		<p>De decretale stuurgroep volwassenenonderwijs brengt goede praktijken en procedures in kaart met betrekking tot leertrajectbegeleiding voor laaggeletterde cursisten. Dit gebeurt zowel voor de Centra voor Basiseducatie als voor de Centra voor Volwassenenonderwijs. De initiatieven die succesvol blijken worden beschreven en de kennis wordt verspreid. De decretale stuurgroep volwassenenonderwijs gaat eveneens op zoek naar goede praktijken in de ons omliggende landen.</p> <p>De pedagogische begeleidingsdiensten en VOCVO nemen het aspect geletterdheid op in hun initiatieven rond trajectbegeleiding.</p> <p>Geletterdheid krijgt een plaats in systemen van leertrajectbegeleiding in en tussen centra. Er is hierbij bijzondere aandacht voor doorstroombegeleiding tussen opleidingen op niveau 2 van de Vlaamse kwalificatiestructuur naar opleidingen op niveau 3 en 4 van de Vlaamse kwalificatiestructuur. De centra basiseducatie en de centra voor volwassenenonderwijs analyseren de wederzijdse doorstroom tussen de centra. De analyse brengt zowel persoonsgebonden als organisatiegebonden factoren in kaart. Op basis hiervan wordt de doorstroom tussen centra systematisch verbeterd.</p>	
Actoren		Initiatiefnemer	Decretale stuurgroep volwassenenonderwijs
		Partners	Pedagogische begeleidingsdiensten en VOCVO, Centra voor basiseducatie, de Centra voor Volwassenenonderwijs en andere opleidingsverstrekkers
		Hoofduitvoerder	Centra voor basiseducatie en de Centra voor Volwassenenonderwijs
		Andere actoren	
Uitrol	S	<p>a. De decretale stuurgroep volwassenenonderwijs brengt goede praktijken en procedures in kaart met betrekking tot leertrajectbegeleiding voor laaggeletterde cursisten</p> <p>b. De pedagogische begeleidingsdiensten en VOCVO nemen in hun initiatieven rond trajectbegeleiding het aspect geletterdheid op</p> <p>c. De centra basiseducatie en de centra voor volwassenenonderwijs en andere opleidingsverstrekkers analyseren de wederzijdse doorstroom tussen de centra</p>	
	M	<p>Indicator 1: Een publicatie van goede praktijken</p> <p>Indicator 2: Een geletterdheidsaanbod door pedagogische begeleidingsdiensten</p> <p>Indicator 3: Een model van doorstroom</p> <p>Indicator 4: Structurele afspraken tussen opleidingscentra op Vlaams niveau</p>	
	A	Doorverwijzing en samenwerking ifv een optimale leerlingbegeleiding moet gestimuleerd en beloond worden.	
	R	De doorstroom van cursisten van de ene naar de andere opleidingsverstrekker wordt geregistreerd.	
	T	<p>Analyse wederzijdse doorstroom: 2013-2014</p> <p>Inventarisering goede praktijken: 2014-2015</p>	

	Aanbod begeleiding rond geletterdheid: 2014-2015 Projectgroep geletterdheid bevordert implementatie van het geletterdheidsaanbod: 2014-2015: pilootprojecten, communicatie, toonmoment van goede projecten
Opvolging	Projectgroep geletterdheid rapporteert aan de projectleider Plan Geletterdheid ten laatste half augustus en ten laatste half december over de voortgang. Projectleider Plan Geletterdheid neemt deel aan de projectgroep geletterdheid.
Links	http://www.stuurgroepvo.be

Fiche 1.6
Fiche 1.6)

Terug naar Operationeel doel 1.6 (

Fiche 1.6 - Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen 2011-2016		
Strategische doelstelling	SD1. De geletterdheid wordt verhoogd door een gerichte aanpak in het leerplichtonderwijs en innovatie in het volwassenenonderwijs.	
Operationele doelstelling en/of actie	1.6. Het volwassenenonderwijs consolideert en investeert in de ontwikkeling van nieuwe methodieken voor het verwerven van geletterdheidscompetenties, waarbij de grondslagen gevormd worden voor een maatgerichte en vraaggerichte aanpak.	
Engagement	<p>De decretale stuurgroep volwassenenonderwijs ontwikkelt geletterdheidsmodules.</p> <p>De pedagogische begeleidingsdiensten en VOCVO organiseren nascholing voor leraren bij de implementatie van geletterdheidsmodules in het volwassenenonderwijs.</p> <p>De leraren maken kennis met aangepaste werkvormen.</p> <p>Bij de implementatie van geletterdheidsmodules zorgen de pedagogische begeleidingsdiensten en VOCVO voor de ondersteuning van instellingen in het volwassenenonderwijs die geletterdheidsmodules willen gaan inzetten.</p>	
Actoren	Initiatiefnemer	Decretale stuurgroep VO
	Partners	Pedagogische begeleidingsdiensten, VOCVO
	Hoofduitvoerder	Instellingen Volwassenenonderwijs, lesgevers geletterdheidsmodules
	Andere actoren	AKOV, departement O&V (stafdiensten), AHOVOS
Uitrol	S	<p>a. De decretale stuurgroep volwassenenonderwijs ontwikkelt geletterdheidsmodules en een visie.</p> <p>b. Er worden afspraken gemaakt tussen de netoverschrijdende pedagogische begeleidingsdiensten over ondersteuning van instellingen volwassenenonderwijs.</p> <p>c. De pedagogische begeleidingsdiensten en Vocvo organiseren nascholing.</p>
	M	Indicator 1: Er zijn x aantal geletterdheidsmodules ontwikkeld
	A	Voor de onderwijsoverheid moet de nood aan nieuwe

		modules/referentiekaders aangetoond worden. Voor de onderwijsinstellingen moet er voldoende informatie en ondersteuning zijn. De pedagogische begeleidingsdiensten en Vocvo hebben een kader en een gezamenlijk engagement van hun coördinatoren nodig.
	R	We registreren vanaf een nulpunt hoeveel modules worden ingezet.
	T	Ontwikkeling en indienen van modules: 2013-2014 Resonans: mei 2014 Goedkeuring: februari 2014 Nascholingsaanbod: 2014-2015
Opvolging		Projectgroep Curriculum rapporteert aan planleider ten laatste half augustus en ten laatste half december over voortgang. Planleider neemt deel aan de projectgroep geletterdheid.
Links		http://www.stuurgroepvo.be/curriculumontwikkeling/opleidingsprofielen

Fiche 1.10

Terug naar Operationeel doel 1.10 (Fiche 1.10)

Fiche 1.10 - Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen 2011-2016		
Strategische doelstelling		SD1. De geletterdheid wordt verhoogd door een gerichte aanpak in het leerplichtonderwijs en innovatie in het volwassenenonderwijs
Operationele doelstelling en/of actie		1.10. De Centra voor Basiseducatie doen aantoonbare inspanningen om meer cursisten te bereiken op de opleidingen Nederlands en wiskunde, zodat het aantal cursisten in deze opleidingen significant kan stijgen en waarbij de effecten en de resultaten van deelname in kaart gebracht worden.
Engagement		De Centra voor Basiseducatie zetten verder in op de opleidingen Nederlands en wiskunde. Daartoe wordt samenwerking met partners met wie een geïntegreerde geletterdheidstraining kan opgezet worden, geïntensifieerd. Nieuwe samenwerkingsverbanden worden geïnitieerd.
Actoren	Initiatiefnemer	Departement Onderwijs en Vorming
	Partners	Federatie CBE, Onderwijsinspectie, AHOVOS
	Hoofduitvoerder	Federatie CBE
	Andere actoren	CBE
Uitrol	S	Het departement voert een dialoog met de Federatie CBE over de betekenis van geletterdheidstraining, de wijze van aantallen meten en de interpretatie van deze meetresultaten.
	M	Indicator 1: Een overeenkomst over wat als geletterdheid meetelt Indicator 2: Het aantal ingeschrevenen en het aantal geslaagden stijgen
	A	Er is sprake van 'significant stijgen' i.p.v. 'verdubbelen'. ICT moet ook meegerekend worden.
	R	Registratie moet mogelijk worden binnen een bestaande registratiesysteem. Er wordt afgesproken wie registreert en meet. Er is registratie van het aantal ingeschrevenen en het aantal geslaagden vanaf een nulpunt.

	T	Overleg: najaar 2014 Ontwerp registratie: najaar 2014 Registratie: voorjaar 2015 Evaluatie: najaar 2015
Opvolging		Planleider initieert het overleg.
Links		Beleidsevaluatie 2011 pagina 38 tot en met 42

Fiche 1.13

Terug naar [Operationeel doel 1.13](#) ([Fiche 1.13](#))

Fiche 1.13 - Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen 2011-2016		
Strategische doelstelling	SD1. De geletterdheid wordt verhoogd door een gerichte aanpak in het leerplichtonderwijs en innovatie in het volwassenenonderwijs.	
Operationele doelstelling en/of actie	1.13. De onderwijsoverheid stimuleert scholen die willen investeren in samenwerking, gericht op geletterdheidstraining van ouders.	
Engagement	<p>In het kader van een preventief geletterdheidsbeleid werkt de onderwijsoverheid een concept uit voor geletterdheidstraining van laaggeletterde ouders tijdens de schooltijd van de kinderen. Daarbinnen krijgt het geïntegreerd en op maat werken aan geletterdheid met ouders in de school van de kinderen een plaats.</p> <p>Scholen worden gestimuleerd en ondersteund in het voeren van een taalbeleid en een beleid rond ouderparticipatie. Daarbij zal er aandacht zijn voor het toenemende gebruik van elektronische leerplatformen, ook in de communicatie met ouders, die een drempel kunnen vormen voor laaggeletterde ouders.</p> <p>In dat kader worden scholen gestimuleerd om samen te werken met de basiseducatie rond geletterdheid. De onderwijsoverheid zorgt voor de verspreiding van het concept.</p> <p>De expertise van de CBE wordt ingezet voor korte opleidingen voor ouders, gericht op de geletterdheids-competenties die nodig zijn in de schoolse context van de kinderen, basisgebruik ICT en elementaire rekenvaardigheden. De CBE bouwen een aanbod voor laaggeletterde ouders uit in samenwerking met scholen met het oog op preventief werken aan geletterdheid. De CBE bouwen dit aanbod verder uit onder meer in de ontwikkeling van een specifiek leerplan.</p>	
Actoren	Initiatiefnemer	Departement Onderwijs en Vorming
	Partners	Federatie CBE, afdeling basisonderwijs en deeltijds

		kunstonderwijs, afdeling secundair onderwijs en leerlingenbegeleiding
Hoofduitvoerder		Scholen Basis- en secundair onderwijs
Andere actoren		Centra voor Basiseducatie, Sien Vandenhoof (dep O&V)
Uitrol	S	<p>a. De onderwijsoverheid werkt een concept uit voor geletterdheidstraining/ondersteuning geïnspireerd op goede praktijken.</p> <p>b. De onderwijsoverheid stimuleert scholen tot ondersteuning van laaggeletterde ouders.</p> <p>c. De onderwijsoverheid stimuleert scholen om samen te werken met de CBE.</p> <p>d. De CBE bouwen een aanbod uit voor laaggeletterde ouders in samenwerking met de scholen.</p>
	M	<p>Indicator 1: Het uitgewerkte concept</p> <p>Indicator 2: Een aanbod van CBE</p> <p>Indicator 3: Het aantal onderwijsinstellingen die het concept kennen, neemt toe</p> <p>Indicator 4: X aantal scholen met een samenwerking met CBE</p>
	A	Voor de scholen moet er een stimulans zijn om samen te werken. De federatie voor de CBE vraagt om de scholen als partners te betrekken.
	R	We gaan na of de scholen het concept kennen en of ze het gebruiken
	T	<p>Overleg rond doelen, beleidsplannen en goede praktijken: najaar 2014</p> <p>Ontwikkeling stimulerende maatregelen: 2014-2015</p> <p>Communicatie: 2015-2016</p>
Opvolging		Planleider coördineert het overleg tussen partners.
Links		<p>Leerplan MO Samen Leven Ouders en School</p> <p>Visie Samenwerking CBE met scholen</p>

Fiche 2.4

Terug naar [Operationeel doel 2.4 \(Fiche 2.4\)](#)

Fiche 2.4 - Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen 2011-2016

Strategische doelstelling	SD2. Geletterdheid wordt een horizontaal aandachtspunt in de beleidsdomeinen Welzijn, Cultuur, Werk en Media
Operationele doelstelling en/of actie	2.4. Het beleidsdomein Cultuur Jeugd Sport en Media (CJSM) werkt een strategische visie uit over geletterdheid binnen haar sectoren.
Engagement	<p>Het multidimensionaal, geïntegreerd en functioneel geletterdheidsbegrip wordt verder verfijnd in een strategische visie/matrix binnen het beleidsdomein CJSM.</p> <p>We brengen in kaart op welke subdomeinen van geletterdheid CJSM reeds actief is, in welke subsectoren dat zich situeert, welke instellingen en organisaties hier een voortrekkersrol in spelen en welke good practices en lacunes we kunnen identificeren.</p> <p>Opdat het geletterdheidsbegrip haar verdere operationalisering kent in de verschillende deelsectoren wordt vervolgens de rol van de verschillende</p>

		sectorpartners uitgeklaard en trachten we nieuwe acties te ontwikkelen.
Actoren	Initiatiefnemer	Departement CJSJ
	Partners	Agentschap Sociaal-cultureel werk voor jeugd en volwassenen, Stichting Lezen, Forum voor Amateurkunsten, FARO, LOCUS, BibNet, Socius, VAF, BAM, VTi, Vlaams Fonds voor de Letteren en LINC vzw.
	Hoofduitvoerder	Departement CJSJ
	Andere actoren	
Uitrol	S	Het departement maakt in overleg met partners uit het cultuur- en mediaveld (cf. supra) een matrix op die wil zichtbaar maken welke actoren, acties en maatregelen gericht zijn op het verhogen van geletterdheid bij kinderen, jongeren en volwassenen die laaggeletterd zijn of risico lopen om laaggeletterd te worden. Teneinde tot een gedragen matrix/visie te komen organiseert het departement een aantal overlegmomenten met de diverse deelsectoren (cf. partners).
	M	Indicator 1: verslagen van de overlegmomenten Indicator 2: de matrix: een niet-exhaustieve opsomming van het huidige aanbod om een zicht te krijgen op de gangbare praktijken binnen de diverse sectoren. Indicator 3: vaststellingen, conclusies en (beleids)aanbevelingen
	A	De diverse culturele subsectoren en de mediasector hebben zelf weinig zicht op de methoden/manieren waarop en de mate waarin ze inzetten op het verhogen van laaggeletterdheid.
	R	Randvoorwaarden: medewerking van de betrokken partners (cf. partners).
	T	Overleg 1: herdefiniëring geletterdheid en opmaak matrix: voorjaar - zomer 2014 Overleg 2: conclusies en beleidsadviezen: einde zomer 2014
Opvolging		Projectleider neemt deel aan overleg. Beleidsmedewerker Departement CJSJ rapporteert aan planleider ten laatste half augustus en ten laatste half december over voortgang.
Links		Matrix Geletterdheid in het culturele en mediaveld

Fiche 2.10 - Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen 2011-2016											
Strategische doelstelling	SD2. Geletterdheid wordt een horizontaal aandachtspunt in de beleidsdomeinen Welzijn, Cultuur, Werk en Media										
Operationele doelstelling en/of actie	2.10. De geletterdheidsacties worden gelinkt aan het Vlaams actieplan Armoedebestrijding.										
Engagement	<p>De Stuurgroep Volwassenenonderwijs deelt de expertise in geletterdheid met de initiatieven die werken met mensen in armoede. De initiatieven die werken met mensen in armoede delen hun expertise over armoede met de instellingen van het volwassenenonderwijs. De goede praktijken over samenwerking tussen centra voor basiseducatie en verenigingen waar armen het woord nemen worden verder verspreid.</p> <p>Er worden initiatieven genomen om de kennis van armoede en de effecten op scholing en geletterdheid in de opleidingen voor mensen die in contact komen met mensen in armoede te integreren.</p> <p>De Stuurgroep Volwassenenonderwijs onderzoekt in samenwerking met actoren uit de armoedebestrijding op welke manier aandacht voor geletterdheid een plaats kan krijgen in informeel en niet-formeel leren. Hiertoe wordt de onderwijsregelgeving onderzocht op zijn mogelijkheden om deze benadering mogelijk te maken.</p>										
Actoren	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="background-color: #92D050; text-align: center;">Initiatiefnemer</td> <td>De Stuurgroep VO</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #92D050; text-align: center;">Partners</td> <td>Netwerk tegen Armoede, Welzijnsschakels, federatie CBE</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #92D050; text-align: center;">Hoofduitvoerder</td> <td>Actoren uit de armoedebestrijding en CBE</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #92D050; text-align: center;">Andere actoren</td> <td></td> </tr> </table>	Initiatiefnemer	De Stuurgroep VO	Partners	Netwerk tegen Armoede, Welzijnsschakels, federatie CBE	Hoofduitvoerder	Actoren uit de armoedebestrijding en CBE	Andere actoren			
Initiatiefnemer	De Stuurgroep VO										
Partners	Netwerk tegen Armoede, Welzijnsschakels, federatie CBE										
Hoofduitvoerder	Actoren uit de armoedebestrijding en CBE										
Andere actoren											
Uitrol	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="background-color: #92D050; text-align: center;">S</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> a. Goede praktijken van samenwerking verspreiden in de vorm van dialoog, informatiemomenten voor instellingen volwassenenonderwijs en organisaties die werken met mensen in armoede. b. Vormingen stofferen met good practices c. Onderzoek van discours rond niet-/informeel leren en onderzoek van onderwijsregelgeving </td> </tr> <tr> <td style="background-color: #92D050; text-align: center;">M</td> <td> Indicator 1: een overzicht van acties om praktijken te verspreiden Indicator 2: afspraken rond opleidingen stofferen Indicator 2: doelstellingen op het vlak van samenwerking </td> </tr> <tr> <td style="background-color: #92D050; text-align: center;">A</td> <td>Actoren uit de armoedebestrijding sensibiliseren rond geletterdheid en CBE deskundig maken in het begeleiden van laaggeletterden in armoede, is een win-win.</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #92D050; text-align: center;">R</td> <td>/</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #92D050; text-align: center;">T</td> <td>Kennismaking partners: voorjaar 2014 Overleg: najaar 2014</td> </tr> </table>	S	<ul style="list-style-type: none"> a. Goede praktijken van samenwerking verspreiden in de vorm van dialoog, informatiemomenten voor instellingen volwassenenonderwijs en organisaties die werken met mensen in armoede. b. Vormingen stofferen met good practices c. Onderzoek van discours rond niet-/informeel leren en onderzoek van onderwijsregelgeving 	M	Indicator 1: een overzicht van acties om praktijken te verspreiden Indicator 2: afspraken rond opleidingen stofferen Indicator 2: doelstellingen op het vlak van samenwerking	A	Actoren uit de armoedebestrijding sensibiliseren rond geletterdheid en CBE deskundig maken in het begeleiden van laaggeletterden in armoede, is een win-win.	R	/	T	Kennismaking partners: voorjaar 2014 Overleg: najaar 2014
S	<ul style="list-style-type: none"> a. Goede praktijken van samenwerking verspreiden in de vorm van dialoog, informatiemomenten voor instellingen volwassenenonderwijs en organisaties die werken met mensen in armoede. b. Vormingen stofferen met good practices c. Onderzoek van discours rond niet-/informeel leren en onderzoek van onderwijsregelgeving 										
M	Indicator 1: een overzicht van acties om praktijken te verspreiden Indicator 2: afspraken rond opleidingen stofferen Indicator 2: doelstellingen op het vlak van samenwerking										
A	Actoren uit de armoedebestrijding sensibiliseren rond geletterdheid en CBE deskundig maken in het begeleiden van laaggeletterden in armoede, is een win-win.										
R	/										
T	Kennismaking partners: voorjaar 2014 Overleg: najaar 2014										
Opvolging	Projectleider initieert het overleg De Stuurgroep VO en het Netwerk tegen armoede rapporteren halfjaarlijks (augustus en december) aan de projectleider Plan Geletterdheid										

Links

/

Fiche 3.8

Terug naar [Operationeel doel 2.10/ doel 3.8](#) ([Fiche 2.10](#)) ([Fiche 3.8](#))

Fiche 3.8 - Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen 2011-2016	
Strategische doelstelling	SD3. Structurele partnerschappen voor geletterdheid worden ontwikkeld
Operationele doelstelling en/of actie	3.8. De Centra voor Basiseducatie, ondersteund door VOCVO en de decretale stuurgroep volwassenenonderwijs, werken samen met armenverenigingen om werken aan geletterdheid met mensen in armoede een plaats te geven; de geletterdheidstraining draagt bij tot armoedebestrijding.
Engagement	<p>Het geïntegreerd aanbieden van opleidingen betreffende de basisvaardigheden wordt verder geëxploreerd. Bijzondere aandacht gaat naar de randvoorwaarden en drempels die het organiseren van meer formeel leren voor mensen in armoede belemmeren. In proefprojecten wordt verder geëxperimenteerd met partnerschappen en organisatorische mogelijkheden om plaatselijk een laagdrempelig aanbod aan te bieden</p> <p>De Centra voor Basiseducatie gaan, ondersteund door VOCVO en de Stuurgroep Volwassenenonderwijs, samen met het Vlaams netwerk van Verenigingen waar Armen het Woord nemen en de Welzijnsschakels verder na op welke manier aandacht voor geletterdheid en onderwijs een plaats kan krijgen bij initiatieven die werken met mensen in armoede. Hiertoe wordt in een aantal organisaties die werken met mensen in armoede geschikte modules uit het aanbod van de basiseducatie ingezet. Enerzijds doet de lesgever basiseducatie ervaring op in het werken met mensen in armoede (in servicetraining). Anderzijds worden de mogelijkheden tot informeel leren ontdekken, informele leermomenten zien en de kansen om meer formele leermomenten daarop aan te sluiten geïnitieerd.</p> <p>Er wordt ook de mogelijkheid onderzocht om de werking van organisaties die werken met mensen in armoede gedurende een bepaalde tijd te laten screenen door experts geletterdheid uit het onderwijs. Bedoeling is dat zij leermomenten detecteren in de werking van deze organisaties, die hertalen in functie van de geletterdheidsdoelstellingen waardoor ze de initiatieven op een hoger niveau te tillen en die momenten in concreet bruikbare systemen gieten.</p>
Actoren	<p>Initiatiefnemer</p> <p>CBE, Vlaams netwerk van Verenigingen waar Armen het Woord nemen en de Welzijnsschakels</p>

		Partners	
		Hoofduitvoerder	
		Andere actoren	Stuurgroep Volwassenenonderwijs, centra voor basiseducatie
Uitrol	S	<p>a. Verenigingen en Welzijnsschakels zetten het aanbod van de basiseducatie in.</p> <p>b. De Stuurgroep Leerkansen coördineert proefprojecten en stelt beleidsaanbevelingen op ivm het geïntegreerd werken aan geletterdheid.</p>	
	M	Indicator 1: X aantal ingezette modules Indicator 2: dossier met beleidsaanbevelingen	
	A	/	
	R	Visie en streefcijfer formuleren waarom en hoeveel modules inzetten	
	T	Proefprojecten: voorjaar – najaar 2014 (West-VL tot voorjaar 2015) Dossier: najaar 2014- voorjaar 2015	
Opvolging		Projectleider neemt deel aan de Stuurgroep Leerkansen. De Stuurgroep Leerkansen rapporteert halfjaarlijks (augustus en december) over de voortgang.	
Links		/	

Fiche 2.14
(Fiche 2.14)

Terug naar [Operationeel doel 2.14](#) (

Fiche 2.14 - Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen 2011-2016	
Strategische doelstelling	SD2. Geletterdheid wordt een horizontaal aandachtspunt in de beleidsdomeinen Welzijn, Cultuur, Werk en Media
Operationele doelstelling en/of actie	2.14. Het Plan Geletterdheid Verhogen staat op de agenda van het Horizontaal Permanent Armoedeoverleg (HPAO).
Engagement	In het HPAO komen de aandachtsambtenaren uit de verschillende departementen en agentschappen van de Vlaamse administratie samen met medewerkers van het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen en enkele bijkomende experts. Zij vertegenwoordigen de verschillende beleidsdomeinen waarin armoedebestrijding belangrijk is. Ook het interfederaal Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting en de vzw De Link, die de opleiding en de tewerkstelling van ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting coördineert, nemen deel aan het overleg. Het HPAO speelt een actieve rol in het kader van een integraal armoedebeleid . Zij vormt het kruispunt waar informatie vanuit de verschillende beleidsdomeinen en – niveaus samenkomen. Het HPAO is een denktank waar innovatieve ideeën worden ontwikkeld om armoede uit te sluiten . Het HPAO zal minimaal vier maal per jaar samenkomen Er wordt hiervoor jaarlijks een budget van 500 euro voorzien.
Actoren	Initiatiefnemer Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

		Partners	Andere beleidsdomeinen
		Hoofduitvoerder	HPAO
		Andere actoren	Vlaams Netwerk VWAWN
Uitrol	S	Het HPAO overlegt hoe het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding wordt opgevolgd. Voor de opvolging wordt een budget van 500 euro voorzien.	
	M	Indicator 1: geletterdheid staat op de agenda van het HPAO Indicator 2: een rapport over welke nieuwe initiatieven eruit zijn voortgekomen	
	A	Een agenda zal bij het begin van het jaar opgemaakt worden. Jaarrapport wordt gemaakt.	
	R	Informatie-uitwisseling tussen beleidsdomeinen en niveaus HPAO stuurt het VAPA	
	T	Zie planning overleg najaar	
Opvolging		Planleider neemt deel aan overleg.	
Links		/	

Fiche 3.1
Fiche 3.1)

Terug naar Operationeel doel 3.1 (

Fiche 3.1 - Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen 2011-2016			
Strategische doelstelling		SD3. Structurele partnerschappen voor geletterdheid worden ontwikkeld	
Operationele doelstelling en/of actie		3.1. Het volwassenenonderwijs investeert in nieuwe strategieën voor sensibilisering, activering en toeleiding, waarbij vooral oog is voor structurele partnerschappen met andere beleidsdomeinen en een geharmoniseerde aanpak.	
Engagement		De decretale stuurgroep volwassenenonderwijs detecteert nieuwe strategieën voor sensibilisering, activering en toeleiding . Dit gebeurt in samenspraak met de pedagogische begeleidingsdiensten en VOCVO, de Centra voor Basiseducatie, de Centra voor volwassenenonderwijs en relevante actoren in andere beleidsdomeinen. De overheid zal de nieuwe strategieën promoten. Een algemene maatschappelijke sensibilisering blijft noodzakelijk.	
Actoren		Initiatiefnemer	Stuurgroep VO
		Partners	Federatie CBE
		Hoofduitvoerder	Instellingen VO
Uitrol	S	a. Uitwerking van de campagne Week van de geletterdheid b. Uitwerking van een plan voor sensibilisering	
	M	Indicator 1: een plan voor sensibilisering met acties per doelgroep en wie doet wat Indicator 2: een draaiboek voor de campagne	
	A	De campagne wordt een Vlaamse campagne van meerdere partners. Sensibilisering gaat over het betrokken maken van de verschillende beleidsdomeinen waar geletterdheid een aandachtspunt moet zijn.	
	R	/	

	T	Zomer 2014: plan sensibilisering Zomer 2014: draaiboek campagne Najaar 2014: aftoetsen plan op structureel overleg Najaar 2014-voorjaar 2015: rondgang bij partners
Opvolging		Projectleider initieert overleg.
Links		www.weekvandegeletterdheid.be

Fiche 3.2
Fiche 3.2)

Terug naar Operationeel doel 3.2 (

Fiche 3.2 - Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen 2011-2016

Strategische doelstelling	SD3. Structurele partnerschappen voor geletterdheid worden ontwikkeld	
Operationele doelstelling en/of actie	3.2. In het werkgelegenheidsbeleid volgt op screening en detectie een functioneel traject dat aansluit bij het perspectief en de behoeften van werkzoekenden, dat hen kan motiveren om het geletterdheidprobleem aan te pakken.	
Engagement	<p>De Centra voor Basiseducatie intensifiëren en consolideren de samenwerking met VDAB met het oog op geletterdheidstraining op maat van werkzoekenden die klant zijn bij VDAB. Deze actie bouwt voort op screening en detectie van laaggeletterdheid in de context van werk. Hierop volgt nu de uitbouw van een functioneel, geïntegreerd, efficiënt en intensief aanbod waarbij de band met de potentiële werksituatie zo nauw mogelijk wordt gehouden. De geletterdheidstraining draagt op een efficiënte manier bij aan het traject van werkzoekenden richting duurzame tewerkstelling. Concrete acties zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Verdere uitbouw van geletterdheidsinitiatieven met VDAB voor ruimere doelgroep vanuit de arbeidsmarkt-bemiddeling. De bestaande initiatieven worden verankerd en nieuwe initiatieven worden ontwikkeld. 2. Experimentele implementatie van het screeningsinstrument geletterdheid (de G-screen) als een instrument in het begeleidings- en opleidingstraject van potentieel laaggeletterde werkzoekenden ingeschreven bij VDAB. 3. Verdere optimalisering van de wederzijdse doorverwijzing van cursisten tussen CBE en VDAB met het oog op duurzame tewerkstelling en competentieversterking en een verhoogde deelname aan geletterdheidstraining van deze doelgroep. 	
Actoren	Initiatiefnemer	Departement O&V
	Partners	Federatie CBE, VDAB
	Hoofduitvoerder	CBE, VDAB
	Andere actoren	Departement WSE
Uitrol	S	Zie timing

	M	Indicator 1: een samenwerkingsovereenkomst Indicator 2: registratie hoe vaak het instrument gebruikt wordt Indicator 3: registratie hoeveel laaggeletterden worden doorverwezen van VDAB naar CBE en van CBE naar VDAB
	A	Het gebruik van het instrument is aanvaardbaar wanneer deel 1 optioneel is (wegens zeer uitgebreid) en deel 2 (de subscreenings) verplicht.
	R	Registratie in het registratiesysteem Da Vinci moet mogelijk zijn. Er is een nulpunt van registratie.
	T	Samenwerkingsakkoord: voorjaar 2014 Overleg rond implementatie van instrument met VDAB: zomer 2014 Overleg rond registratie en wederzijdse doorverwijzing: najaar 2014 Overleg rond uitbouw geletterdheidsinitiatieven: najaar 2014
Opvolging		Projectleider neemt deel aan overleg
Links		Samenwerkingsovereenkomst

Fiche 3.3

Terug naar [Operationeel doel 3.3 \(Fiche 3.3\)](#)

Fiche 3.3 - Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen 2011-2016	
Strategische doelstelling	SD3. Structurele partnerschappen voor geletterdheid worden ontwikkeld
Operationele doelstelling en/of actie	3.3. Het exploreren en opzetten van formules voor geletterdheidscoaching op de werkvloer voor zowel werkzoekenden als voor werkenden.
Engagement	<p>In het vorige plan geletterdheid werd er geëxperimenteerd met de formules 'Geletterdheid op de Werkvloer (GODW)' en G-coach. Deze formules moeten verder worden geïntensifieerd en geconsolideerd. Daarnaast dienen nog onontgonnen mogelijkheden van werkplekieren voor werkzoekenden zoals individuele beroepsopleiding met geletterdheidondersteuning (IBO-G analoog aan IBO-T of IBO met taalondersteuning) onderzocht te worden. Ook de eventuele opportuniteit van zuivere G-coaching on/to the job – los van een technische opleiding – moet geëxploreerd worden.</p> <p>Los van het inbedden van deze acties in sectorconvenants, diversiteitsplannen en los van het promoten van deze acties via de sociale partners moeten ook de werkgeversorganisaties zelf meer actief betrokken worden om de finaliteiten van deze acties en trajecten mee te bepalen. Overleg tussen sectoren, sociale partners, werkgevers maar ook de centra voor basiseducatie moet worden opgezet om deze formules vorm te geven en te concretiseren naar de werkvloer toe.</p> <p>Met de centra voor Basiseducatie moet worden nagegaan in welke mate zij voldoende wendbaar zijn om flexibel op deze vragen in te gaan. Hiertoe wordt de onderwijsregelgeving onderzocht op zijn mogelijkheden om deze benadering mogelijk te maken.</p>
	Initiatiefnemer Werk / Onderwijs

Actoren	Partners	Werk / Onderwijs, Sectoren, sociale partners, werkgeversorganisaties
	Hoofduitvoerder	Werk / Onderwijs, Federatie CBE
	Andere actoren	
Uitrol	S	<ul style="list-style-type: none"> a. Onderzoeken van mogelijkheden van werkplekleren b. Promoten van acties c. Onderzoeken van onderwijsregelgeving ivm flexibiliseren aanbod door CBE
	M	<p>Indicator 1: X aantal acties opgenomen in diversiteitsplannen en sectorconvenants</p> <p>Indicator 2: nieuwe formules van geletterdheidsondersteuning op de werkvloer voor werkenden/werkzoekenden</p> <p>Indicator 3: uitgebreid aanbod door CBE voor werkenden/werkzoekenden</p>
	A	Het promoten van acties moet gepaard gaan met een sensibilisering van de sector/partners (OD 3.1).
	R	Geletterdheidscoaching op de werkvloer voor werkenden wordt mede ontwikkeld in het ESF-project Toolbox geletterdheid.
	T	<p>Overleg met departement Werk: najaar 2014</p> <p>Overleg met sectoren, sociale partners en werkgeversorganisaties: najaar 2014</p> <p>Overleg met de Federatie CBE: najaar 2014</p>
Opvolging		<p>De projectleider plan geletterdheid initieert overleg.</p> <p>De projectleider neemt deel aan de stuurgroep van het ESF-project Toolbox geletterdheid.</p>
Links		Website Toolbox is in aanmaak

Fiche 4.3

Terug naar Operationeel doel 4.3 (Fiche 4.3)

Fiche 4.3 - Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen 2011-2016		
Strategische doelstelling	SD4. De geletterdheidpraktijken en het geletterdheidbeleid worden verder geprofessionaliseerd.	
Operationele doelstelling en/of actie	4.3. De instellingen die geletterdheidsonderwijs inrichten, investeren in een doorgedreven en duurzaam professionaliseringsbeleid.	
Engagement	<p>De instellingen die geletterdheidsonderwijs inrichten zorgen ervoor dat hun lesgevers steeds op de hoogte zijn van nieuwe inzichten en methodieken in verband met geletterdheid.</p> <p>De professionalisering van lesgevers geletterdheid krijgt speciale aandacht in het VTO-beleid (VTO staat voor Vorming, Training en Opleiding) van de instellingen volwassenenonderwijs.</p>	
Actoren	Initiatiefnemer	Stuurgroep VO
	Partners	Vocvo en de pedagogische

		begeleidingsdiensten
	Hoofduitvoerder	Instellingen VO
	Andere actoren	Departement O&V: Liesbeth Hens; Elke Peeters (nascholing)
Uitrol	S	De Projectgroep geletterdheid reikt de expertise geletterdheid aan aan de pedagogische begeleidingsdiensten en Vocvo.
	M	Indicator 1: hoeveel trajecten lopen de instellingen VO Indicator 2: hoeveel deelnemers zijn er in de trajecten nascholing
	A	Een integrale aanpak houdt in dat er ook een professionalisering gebeurt vanaf de lerarenopleiding tot de nascholing.
	R	Er zijn afspraken tussen de coördinatoren van de pedagogische begeleidingsdiensten rond het opnemen van professionalisering in geletterdheid in het aanbod.
	T	Overleg binnen departement: najaar 2014 Overleg met pedagogische begeleidingsdiensten: zie planning najaar 2014 Overleg rond lerarenopleiding: najaar 2014
Opvolging		De stuurgroep VO rapporteert halfjaarlijks (augustus en december) over de voortgang. De projectleider Plan geletterdheid neemt deel aan de projectgroep geletterdheid.
Links		/

Fiche 4.7
Fiche 4.7)

Terug naar Operationeel doel 4.7 (

Fiche 4.7 - Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen 2011-2016	
Strategische doelstelling	SD4. De geletterdheidpraktijken en het geletterdheidbeleid worden verder geprofessionaliseerd
Operationele doelstelling en/of actie	4.7. De effectiviteit in de bestrijding van laaggeletterdheid wordt verbeterd door monitoring, onderzoek en internationale samenwerking.
Engagement	<p>De overheid stimuleert fundamenteel en toegepast onderzoek naar het verhogen van geletterdheid bij volwassenen en het effect daarvan voor een beter functioneren in deze informatiemaatschappij. Daarnaast worden aan de hand van bestaand en aanvullend onderzoek de moeilijkheden in kaart gebracht waardoor laaggeletterde mensen moeilijk instromen in geletterdheidsonderwijs. Dit wordt aangevuld met mogelijke strategieën voor toeleiding en activering.</p> <p>De overheid volgt de Europese tendensen op het vlak van geletterdheid op. Zo wordt aansluiting gezocht bij de beleidsaanbevelingen van de High Level Group of Experts on Literacy opgericht door de Europese Commissie.</p>

		<p>Het Vlaams Europees verbindingsagentschap (VLEVA) brengt onderzoeks- en ontwikkelinstituten uit Europa samen rond de meest recente inzichten en concepten in verband met het verhogen van geletterdheid op macro-, meso- en micro-niveau.</p> <p>De decretale stuurgroep volwassenenonderwijs verspreidt de resultaten van onderzoek naar de instellingen van het volwassenenonderwijs. De pedagogische begeleidingsdiensten en VOCVO dienen via Grondtvig projecten in voor acties als leerpartnerschappen, assistentschappen, studiebezoeken en netwerken met relevante Europese partners. De pedagogische begeleidingsdiensten en VOCVO volgen internationale publicaties op en maakt deze bekend. VLOR spreekt haar internationaal netwerk EUNEC aan om een conferentie te organiseren rond de nieuwste concepten in het bestrijden van laaggeletterdheid.</p>
Actoren	Initiatiefnemer	Departement O&V
	Partners	Stuurgroep VO, Pedagogische begeleidingsdiensten en Vocvo, VLEVA, VLOR
	Hoofduitvoerder	Zie partners
	Andere actoren	Onderzoekscentra, instellingen VO
Uitrol	S	<ul style="list-style-type: none"> a. Monitoringsysteem ontwikkelen b. Netwerken met Europese partners c. Onderzoeksonderwerp selecteren d. Projectvoorstel(len) voorbereiden
	M	<p>Indicator 1: monitoringsysteem ihkv plan geletterdheid</p> <p>Indicator 2: deelname aan conferenties door overheid, pedagogische begeleidingsdiensten en Vocvo</p> <p>Indicator 3: een onderzoek naar het verhogen van geletterdheid</p> <p>Indicator 4: ingediend(e) projecten internationale samenwerking</p>
	A	
	R	Linken zoeken met de initiatieven in volwasseneneducatie van de Europese Commissie.
	T	<p>Monitoringsysteem: zomer 2014</p> <p>Netwerking: 2014</p> <p>Onderzoeksonderwerp: voorjaar 2015</p> <p>Projectvoorstel indienen: april 2014</p>
Opvolging		Planleider coördineert acties.
Links		Platform geletterdheid/kennis en onderzoek

Fiche 4.8
Fiche 4.8)

Terug naar **Operationeel doel 4.8** (

Fiche 4.8 - Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen 2011-2016

Strategische doelstelling

SD4. De geletterdheidpraktijken en het geletterdheidbeleid worden verder geprofessionaliseerd.

Operationele doelstelling en/of actie		4.8. Deelname aan het Programme for the International Assessment of Adult Competencies (PIAAC).	
Engagement		<p>Samen met 26 andere landen onderzoekt men in Vlaanderen de taalkundige en numerieke vaardigheden van volwassenen. Er wordt ook gepeild naar de noodzakelijke vaardigheden om mee te kunnen in een technologierijke omgeving en op de arbeidsmarkt. 5.000 Vlaamse volwassenen tussen 16 en 65 jaar worden getest. Hun lees- en rekenvaardigheden én probleemoplossende vaardigheden in een hedendaagse technologierijke omgeving worden getest. Het onderzoek bouwt voort op de gegevens van het IALS-onderzoek, maar gaat ook ruimer. Zo wordt ook gepeild naar de competenties die volwassenen nodig hebben bij het uitoefenen van hun job en wordt meer in detail bekeken worden welke sleutelcompetenties laaggeletterde volwassenen effectief bezitten.</p> <p>PIAAC zou op dit punt uitgebreide en bruikbare gegevens kunnen opleveren. Factoren van laaggeletterdheid zouden verduidelijkt kunnen worden, de directe gevolgen van laaggeletterdheid worden onderzocht en het nut van opleidingen wordt belicht. Er zou ook meer inzicht kunnen ontstaan in de relatie tussen geletterdheidscompetenties en demografische en educatieve achtergrond. Men zou ook scherper kunnen analyseren welke moeilijkheden laaggeletterden ondervinden om hun geletterdheidscompetenties te gebruiken op de werkvloer en daarbuiten.</p>	
Actoren		Initiatiefnemer	Onderwijs en Vorming/Werk
		Partners	Onderwijs en Vorming/Werk
		Hoofduitvoerder	Universiteit Gent
		Andere actoren	
Uitrol	S	Zie timing	
	M	Indicator 1: oplevering van de resultaten van het PIAAC-onderzoek Indicator 2: mate waarin de resultaten verder onderzocht worden Indicator 3: mate waarin de resultaten vertaald worden in toekomstig beleid, centrumbeleid of praktijk (sensibilisering)	
	A	Kennisonwikkeling gebeurt bij voorkeur binnen de departementen	
	R	/	
	T	Oplevering resultaten: oktober 2013 Disseminatie resultaten: maart 2014 Overleg met beleidsmedewerkers zond PIAAC: najaar 2014	
Opvolging		De planleider neemt deel aan overleg.	
Links		Resultaten PIAAC	

Bijlage 2: Lijst van afkortingen

A: staat voor ‘aanvaardbaar’: hoe de doelstelling aanvaardbaar wordt voor actoren (vanuit het perspectief van actoren).

AHOVOS: Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs en Studietoelagen. AHOVOS is actief op vlak van onderwijsdata en -informatie, die ze beschikbaar maakt voor al haar partners.

AKOV: Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming

CJSM: Beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media.

Departement O&V: departement onderwijs en vorming.

HPAO: Horizontaal Platform Armoede-overleg.

M: staat voor ‘meetbaar’: hoe de doelstelling gemeten wordt (d.m.v. kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren).

Projectgroep curriculum: Projectgroep binnen de Decretale Stuurgroep voor het Volwassenenonderwijs. De projectgroep curriculumontwikkeling staat in voor de uitvoering van de opdrachten m.b.t. opleidingsprofielen en leerplannen.

Projectgroep geletterdheid: Projectgroep binnen de Decretale Stuurgroep voor het volwassenenonderwijs.

R: staat voor ‘realistisch’: hoe de doelstelling realistisch is of wat de randvoorwaarden zijn (vanuit het perspectief van de plancoördinatie, ter onderscheid met ‘A’).

S: staat voor ‘specifiek’: wat de doelstelling specifiek inhoudt (wie engageert zich tot wat).

Stuurgroep doorstroom: Projectgroep binnen de Decretale Stuurgroep voor het volwassenenonderwijs.

Structureel overleg: overleg met partners van geletterdheid die deelprojecten van het plan geletterdheid bespreken en tools aanleveren voor het platform geletterdheid.

T: staat voor 'timing': de vooropgestelde timing voor de doelstelling.

VNWAWN: Verenigingen waar armen het woord nemen.

VO: volwassenenonderwijs.

VOCVO: Vlaams Ondersteuningscentrum voor het volwassenenonderwijs.

2014/2015	stavaza	juli/ aug	sept	okt	nov	dec	jan	feb	ma	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
OD 1.13																		
Overleg	lopend																	
Vorbereiden van acties	gepland																	
Communicatie	gepland																	
OD 2.4																		
Overleg rond herdefiniëring	afgerond																	
Overleg rond beleidsadviezen	afgerond																	
OD 2.10/ OD 3.8																		
Overleg rond alg expertisedeling	lopend																	
Project Leerkansen	lopend																	
OD 2.14																		
Overlegagenda	gepland		8sept															
OD 3.1																		
Campagne 2014: voorbereiding	afgerond																	
Opmaak en aftoetsen van algemeen plan sensibilisering																		

	stavaza	juli/ aug	sept	okt	nov	dec	jan	feb	ma	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
OD 3.2																		
Samenwerkingsakkoord	afgerond																	
Opvolging door stuurgroep	lopend																	
OD 3.3																		
Project Toolbox Geletterdheid	Lopend																	
Overleg over sectorconvenanten																		
Overleg met departement van Werk	Lopend																	
OD 4.3																		
Opvolging vanuit Projectgroep Geletterdheid	Lopend																	
Info-en vormingsdagen	Lopend																	
OD 4.7																		
Monitoringsysteem	afgerond																	
Toetreden tot netwerken																		
Leerpartnerschap indienen																		
OD 4.8																		
Oplevering resultaten	afgerond																	
Disseminatie resultaten	afgerond																	

Bijlage 4: Overzicht van meetindicatoren

Deze bijlage bevat enerzijds de resultaatsindicatoren of de producten (groen) waartoe de initiatiefnemers en de partners zich toe engagerden te realiseren. Anderzijds nemen we extra indicatoren of cijfers (blauw) op die een indicatie geven over een nieuwe praktijk.

Dit overzicht en de indicatoren zijn een work in progress. Het wordt verder afgetoetst met de betrokken partners en de entiteiten of organisaties waar we de cijfermatige informatie willen verkrijgen.

Doel	Indicator		Bron/Wie levert gegevens aan?
OD 1.5.	Indicator 1: Een publicatie van goede praktijken	Product	Decretale Stuurgroep Volwassenenonderwijs
	Indicator 2: Een geletterdheidsaanbod door pedagogische begeleidingsdiensten	Product	Pedagogische begeleidingsdiensten
	Indicator 3: Een model van doorstroom	Product	Decretale stuurgroep Volwassenenonderwijs
	Indicator 4: Structurele afspraken tussen opleidingscentra op Vlaams niveau	Product	Decretale stuurgroep Volwassenenonderwijs
	Indicator 5: X aantal cursisten stromen door van niveau 2 van de Vlaamse kwalificatiestructuur naar opleidingen op niveau 3 en 4	Jaarlijks te bevragen gegevens	AHOVOS?
	Indicator 6: X aantal cursisten die een beroepsopleiding volgen hebben een opleiding bij een CBE gevolgd	Jaarlijks te bevragen gegevens	AHOVOS? (Leer- en ervaringsbewijzendatabank)
OD 1.6.	Indicator 1: Er zijn x aantal geletterdheidsmodules ontwikkeld	Jaarlijks te bevragen gegevens	AHOVOS AKOV
	Indicator 2: Er zijn x aantal geletterdheidsmodules of open modules ingezet	Jaarlijks te bevragen gegevens	AHOVOS
	Indicator 3: Het aantal CBE's en CVO's dat modules inzet, stijgt	Jaarlijks te bevragen gegevens	AHOVOS
	Indicator 4: x aantal cursisten stromen in in de geletterdheidsmodules	Jaarlijks te bevragen gegevens	AHOVOS
	Indicator 5: x aantal cursisten slagen voor de geletterdheidsmodules	Jaarlijks te bevragen gegevens	AHOVOS

OD 1.10	Indicator 1: Een overeenkomst over wat als geletterdheid meetelt	Product	Departement Onderwijs en Vorming , en Federatie van de Centra voor Basiseducatie
	Indicator 2: Het aantal ingeschrevenen stijgt	Jaarlijks te bevragen gegevens	AHOVOS
OD 1.13.	Indicator 1: Het uitgewerkte concept	Product	
	Indicator 2: Een aanbod van CBE	Jaarlijks te bevragen	AHOVOS, CBE's
	Indicator 3: Het aantal onderwijsinstellingen die het concept kennen, neemt toe	Te bevragen	Scholen (haalbaar?)
	Indicator 4: X aantal scholen met een samenwerking met CBE	Jaarlijks te bevragen gegevens	CBE's
OD 2.4.	Indicator 1: een rapport van het overleg	Product	Departement CJSM
	Indicator 2: een gedeelde en gedragen definitie die strookt met de gangbare definitie	Product	Departement CJSM
	Indicator 3: een voorstel tot aanvulling van het aanbod	Product	Departement CJSM
OD 2.10.	Indicator 1: een overzicht van acties om praktijken te verspreiden	Product	Federatie van de Centra voor Basiseducatie + Netwerk tegen Armoede
	Indicator 2: afspraken rond opleidingen stofferen	Product	Federatie van de Centra voor Basiseducatie + Netwerk tegen Armoede
	Indicator 3: doelstellingen op het vlak van samenwerking	Product	Federatie van de Centra voor Basiseducatie + Netwerk tegen Armoede
	Indicator 4: X aantal actoren uit de armoedebestrijding met een samenwerking met CBE	Jaarlijks te bevragen gegevens	CBE's
OD 2.14.	Indicator 1: geletterdheid staat op de agenda van het HPAO	Product	Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
	Indicator 2: een rapport over welke nieuwe initiatieven eruit zijn voortgekomen	Product	Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
OD 3.1.	Indicator 1: een plan voor sensibilisering met acties per doelgroep en wie doet wat	Product	VOCVO (Projectleider)
	Indicator 2: een draaiboek voor de campagne	Product	VOCVO (Projectleider)
OD 3.2.	Indicator 1: een samenwerkingsovereenkomst	Product	Departement Onderwijs en Vorming + Federatie van de Centra voor Basiseducatie + VDAB

	Indicator 2: registratie hoe vaak het instrument gebruikt wordt	Jaarlijks te bevragen	VDAB
	Indicator 3: registratie hoeveel laaggeletterden worden doorverwezen van VDAB naar CBE en van CBE naar VDAB	Jaarlijks te bevragen	VDAB + CBE's
OD 3.3.	Indicator 1: X aantal acties opgenomen in diversiteitsplannen en sectorconvenants	Jaarlijks te bevragen	VDAB + departement Onderwijs en Vorming
	Indicator 2: nieuwe formules van geletterdheidsondersteuning op de werkvloer	Product	Departement Werk en sociale economie
	Indicator 3: uitgebreid aanbod door CBE voor werkenden/werkzoekenden	Product	CBE's
OD 4.3.	Indicator 1: hoeveel trajecten lopen er bij de instellingen VO	Jaarlijks te bevragen	<i>(vragen aan Elke Peeters)</i>
	Indicator 2: hoeveel deelnemers zijn er in de trajecten nascholing	Jaarlijks te bevragen	<i>(vragen aan Elke Peeters)</i>
	Indicator 3: hoeveel lesgevers in het volwassenenonderwijs hebben als basisdiploma de lerarenopleiding + welke lerarenopleiding	Jaarlijks te bevragen	AHOVOS
OD 4.7.	Indicator 1: monitoringsysteem ihkv plan geletterdheid	Product	VOCVO (Projectleider)
	Indicator 2: deelname aan conferenties door overheid, pedagogische begeleidingsdiensten en Vocvo	Jaarlijks te bevragen	Overheid, pedagogische begeleidingsdiensten, VOCVO
	Indicator 3: een onderzoek naar het verhogen van geletterdheid	Product	Een onderzoekinstelling
	Indicator 4: ingediend(e) projecten internationale samenwerking	Product	VOCVO (Projectleider)
OD 4.8.	Indicator 1: oplevering van de resultaten van het PIAAC-onderzoek	Product	Universiteit Gent
	Indicator 2: mate waarin de resultaten verder onderzocht worden	Te bevragen	Departement Onderwijs en Vorming
	Indicator 3: mate waarin de resultaten vertaald worden in toekomstig beleid, centrumbeleid of praktijk	Te bevragen	Alle partners